

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/10/2016
Identifikačné číslo spisu:	3710010458
Dátum vydania rozhodnutia:	19.07.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Paluda
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3710010458.2

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí konanom 19. júla 2016 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Petra Krajčoviča a JUDr. Františka Moznera v trestnej veci proti obvinenému T. J. pre zločin falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, alinea 2 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného T. J., proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To 19/2013, z 18. apríla 2013 podľa §§ 386 ods. 1, ods. 2 a § 388 ods. 1 Tr. por., takto

rozhodol:

Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To 19/2013, z 18. apríla 2013, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

p o r u š e n ý z á k o n

v ustanovení § 2 ods. 9, § 36 ods. 1, § 37 ods. 1 písm. e/ a § 359 Tr. por. v neprospech obvineného T. J..

Napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To 19/2013, z 18. apríla 2013 sa z r u š u j e.

Z r u š u j ú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušený rozsudok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Krajskému súdu v Trenčíne sa p r i k a z u j e, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Odôvodnenie

I.

Konanie predchádzajúce dovolaniu

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica, sp. 1T 136/2010, z 15. októbra 2012 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne, sp. zn. 2To 19/2013, z 18. apríla 2013 bol obvinený T. J.

uznaný za vinného zo zločinu falšovania, pozmeňovania a neoprávnenej výroby peňazí a cenných papierov podľa § 270 ods. 2, alinea 2 Tr. zák. a prečinov krádeže a porušovania domovej slobody vo forme účasti podľa § 21 ods. 1 písm. a/, § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a podľa § 21 ods. 1 písm. a/, § 194 ods. 1 Tr. zák. a prečinu obmedzovania osobnej slobody podľa § 183 ods. 1 Tr. zák.

Za to mu bol napadnutým rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne uložený podľa § 270 ods. 2 Tr. zák. za použitia § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 41 ods. 1, ods. 2 (bez použitia vety za bodkočiarkou v súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL. ÚS 106/2011) Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody 9 (deväť) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. bol obvinený na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 61 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. bol obvinenému uložený trest zákazu činnosti riadiť motorové vozidlá na dobu 3 (tri) roky.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bol obvinenému uložený trest prepadnutia veci, a to: počítačovej zostavy s CD mechanikou TEAC a DVD mechanikou zn. LG, ako aj multifunkčné zariadenie colour laser all - in - one, značky Lexmark. X 500 N.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol zrušený výrok o uloženom treste z rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 20. septembra 2012, sp. zn. 2T 144/2010, v spojení s uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 8. januára 2013, sp. zn. 2T 144/2010, ktorým bol obvinenému uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 3 roky, ako i ostatné rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce.

II.

D o v o l a n i e a vyjadrenie k nemu

Obvinený T. J. podal 5. októbra 2015 - v zákonom stanovenej lehote - dovolanie, ktoré doplnil ďalšími podaniami, z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. d/, písm. g/ a písm. i/ Trestného poriadku, ktoré odôvodnil tým, že :

1) bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu, tým, že konanie prebiehalo za prítomnosti JUDr. Y. P., ktorý v tomto konaní vystupoval ako obhajca, napriek tomu, že podľa listu Predsedníctva Slovenskej advokátskej komory z 3. februára 2015, č. k. 300/2015, JUDr. P. bol rozhodnutím predsedníctva SAK zo dňa 19. marca 2004 vyčiarknutý zo zoznamu advokátov SAK. Proti tomuto rozhodnutiu sa JUDr. Vaľo odvolal a dal ho preskúmať Krajskému súdu v Bratislave, ktorý rozhodnutím 3Sp 5/2005-168, zo dňa 13. marca 2012 podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie predsedníctva SAK. Aj proti tomuto rozhodnutiu sa JUDr. Vaľo odvolal a Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní, sp. zn. 2Sžo/24/2012, rozhodol 27. februára 2013, že napadnuté rozhodnutie potvrdzuje.

2) Konalo sa ako proti ušlému, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky.

3) Rozhodnutie súdov bolo založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom - najmä skutkové zistenia týkajúce sa totožnosti tlačiarne použitej na výrobu falzifikátov peňazí.

4) Súd nesprávne právne posúdili zistený skutok.

Vzhľadom na vyššie uvedené obvinený T. J. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v zmysle §

386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že v trestnej veci obvineného bol porušený zákon § 2 ods. 7, 9 a 10, § 36 ods. 1, § 37 ods. 1 písm. e/ a § 359 Tr. por. v neprospech obvineného T. J., podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a zrušil aj prvostupňové rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a napokon podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Okresnému súdu Považská Bystrica prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor sa k podanému dovolaniu vyjadril tak, že vychádzajúc z uvedeného možno dospieť k záveru, že právo odsúdeného T. J. na obhajobu v uvedenom trestnom konaní, konkrétne v konaní pred Krajským súdom v Trenčíne, ktorý rozhodoval o jeho odvolaní, bolo zásadným spôsobom porušené a je daný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/Tr. por..

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, za predpokladu, že advokát JUDr. Y. P. bol dňa 25. marca 2013 právoplatne vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, prokurátor navrhol, aby dovolací súd, v prípade zisteného dôvodu dovolania v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach § 36 ods. 1 Tr. por., § 37 ods. 1 písm. e/ Tr. por., § 359 Tr. por., aby podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu, rozsudok Krajského súdu Trenčín, sp. zn. 2To 19/2013, zo dňa 18. apríla 2013, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, a aby podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Trenčíne, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

III.

Konanie pred dovolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) postupom podľa § 378 Tr. por. predbežne preskúmal predložený spisový materiál i dovolanie obvineného T. J. podané v jeho prospech a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), po podaní riadneho opravného prostriedku (§ 372 ods. 1 Tr. por.) a v lehote a na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 1, ods. 3 Tr. por.). Zároveň dospel k záveru, že dovolaniu je potrebné na verejnom zasadnutí (§ 384 a nasl. Tr. por.) vyhovieť, pretože zistil dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací po prerokovaní veci na verejnom zasadnutí, ktorého sa obvinený zúčastnil rozhodol tak, že dovolaniu vyhovel i keď nie celkom z dôvodov uvedených v dovolaní.

Podľa § 2 ods. 9 Tr. por. každý, proti komu sa vedie trestné konanie, má právo na obhajobu.

Podľa § 36 ods. 1 Tr. por. obhajcom môže byť len advokát.

Podľa § 37 ods. 1 písm. e/ Tr. por. po vznesení obvinenia musí mať obvinený obhajcu už v prípravnom konaní, ak ide o konanie proti ušlému.

Podľa § 359 Tr. por. obvinený musí mať v konaní proti ušlému vždy obhajcu. Ten má rovnaké práva ako obvinený.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a/ až g/ nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Z uvedených citovaných ustanovení sa dovolací súd najprv zaoberal tým, či obvinenému T. J. okolnosť, že JUDr. Y. P. nemôže vykonávať obhajcu, pretože bol 25. marca 2013 vyčiarknutý zo zoznamu advokátov, bola známa už v pôvodnom konaní týkajúca sa jeho obhajcu a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že JUDr. Jozef Vaľo vyčiarknutie zo zoznamu advokátov napadol žalobou na Krajskom súde v Bratislave, ktorý rozhodnutím 3Sp 5/2005-168, zo dňa 13. marca 2012 podľa § 250q ods. 2 OSP potvrdil rozhodnutie predsedníctva SAK z 19. marca 2004. Na základe odvolania JUDr. Y. P. Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní, sp. zn. 2Sžo/24/2012, rozhodol 27. februára 2013 tak, že napadnuté rozhodnutie krajského súdu potvrdil.

Obvinený T. J. sa najneskôr od 5. decembra 2011 nachádzal mimo územia Slovenskej republiky a v prerokúvanej trestnej veci od tohto dátumu prebiehalo proti nemu konanie proti ušlému (viď uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica č. 1. 2599 spisu). Rozsudok súdu I. stupňa bol vyhlásený 15. októbra 2012 za účasti JUDr. Y. P., ako obhajcu obvineného a rovnako odvolacie konanie prebehlo za jeho účasti 18. apríla 2013. Až 15. novembra 2013 bol obvinený T. J., na základe vydaného európskeho zatýkacieho rozkazu, dodaný z Anglicka na výkon trestu odňatia slobody na území Slovenskej republiky.

Z uvedeného vyplýva, že obvinený T. J. nemohol do 15. novembra 2013 vedieť o tom, či je osoba, ktorá v jeho trestnej veci vystupuje ako obhajca - JUDr. Y. P. - advokátom. Nevyplyva to ani z jeho tvrdení.

Až prílohou č. 1. k listu zo 7. októbra 2015 oznámil obvinený Okresnému súdu Považská Bystrica (v spise na č. 1. 2987), že JUDr. Jozef Vaľo bol 25. marca 2013 vyčiarknutý zo zoznamu advokátov Slovenskej advokátskej komory.

Z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Sžo/24/2012, z 13. marca 2012, ktorý si na účely dovolacieho konania dovolací súd zadovážil, vyplýva, že JUDr. Jozef Vaľo nespĺňal jeden zo základných predpokladov pre výkon advokácie - podmienku získania právnického vzdelania univerzitného typu a preto bol zo zoznamu advokátov Predsedníctvom Slovenskej advokátskej komory 4 podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. g/, ods. 3 zákona č. 586/2003 Z. z. vyčiarknutý z dôvodu nesplnenia podmienky získania právnického vzdelania podľa 3 ods. 1 písm. b/ zákona č. 586/2003 Z. z.

K vyčiarknutiu JUDr. Y. P. zo zoznamu advokátov došlo nepochybne najneskôr 25. marca 2013. Nie je však možné vylúčiť, že k tomu došlo i skôr; administratívny spis Slovenskej advokátskej komory však nebol k dispozícii, a preto dovolací súd vychádzal len z nepochybného zistenia, že JUDr. Y. P. bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov najneskôr 25. marca 2013.

Z tohto dôvodu, podľa názoru dovolacieho súdu nemohol JUDr. Y. P. vystupovať v postavení obhajcu v trestnom konaní po 25. marci 2013 - ani 18. apríla 2013, kedy sa v trestnej veci obvineného T. J. konalo verejné zasadnutie o jeho odvolaní a to v rámci konania proti ušlému na Krajskom súde v Trenčíne.

Podľa ustanovení §§ 36 ods. 1 a 37 ods. 1 písm. e/ a 359 Tr. por. v súlade so zásadou uvedenou v § 2 ods. 9 Tr. por. - obvinený musí mať v konaní proti ušlému obhajcu, ktorým môže byť len advokát.

Z uvedeného dôvodu, zistenie porušenia práva na obhajobu zásadným spôsobom v neprospech obvineného T. J. a naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., odôvodnilo nielen postup podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por., ale aj postup podľa § 388 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého dovolací súd po zrušení napadnutého rozhodnutia alebo niektorého jeho výroku prikáže spravidla súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

V prerokúvanom prípade k porušeniu práva na obhajobu došlo v konaní pred odvolacím súdom a preto súd dovolací prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu prerokoval a rozhodol.

Preskúmať ďalšie tvrdenia obvineného o porušení jeho práv, by znamenalo rozhodovať predčasne o tom, o čom je na podklade zisteného stavu povinný rozhodnúť Krajský súd v Trenčíne.

IV.

Konanie na súde druhého stupňa

V novom konaní Krajský súd v Trenčíne opätovne preskúma predmetnú trestnú vec nielen z hľadísk potrebných pre rozhodnutie o vine a treste, ale rovnako i z pohľadu uplatnených ďalších dovolacích námietok obvineného T. J., t. j. najmä, či boli splnené podmienky na konanie proti ušlému od 5. decembra 2011 a teda, či hlavné pojednávanie konané na Okresnom súde Považská Bystrica mohlo byť v termínoch 4. apríla 2012, 27. júna 2012, 5. septembra 2012 a 15. októbra 2012 konané v neprítomnosti obvineného T. J..

Rovnako dôležité bude preveriť, či JUDr. Y. P. bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov až 25. marca 2013 alebo už skôr. K tomu bude nevyhnutné zadovážiť si podklady zo Slovenskej advokátskej komory a vyjadrenie vedúceho jej revízneho oddelenia a spis Krajského súdu v Bratislave, zn. 3Sp/5/2005.

Na základe zistení podľa naznačených podkladov bude treba zvážiť, či aj konanie na Okresnom súde Považská Bystrica nebolo postihnuté rovnakou vadou ako konanie a rozhodnutie pred odvolacím súdom, ktoré viedlo v dovolacom konaní k jeho zrušeniu a následne rozhodnúť o zrušení prvostupňového rozsudku, resp. o ďalšom konaní pred odvolacím súdom.

Predtým však bude potrebné zabezpečiť, aby mal obvinený T. J. obhajcu.

V prípade konania pred odvolacím súdom bude tento povinný zvážiť potrebu vykonať dôkaz založený v spise na liste č. 2990, správa spoločnosti Lexmark o pôvode vytlačených falzifikátov bankoviek hodnoty 1 000 Sk.

Po týchto úkonoch prípadne i ďalších, ktorých vykonanie bude nevyhnutné so zreteľom na dôkazy vo veci už vykonané, krajský súd zváži, ako rozhodnúť o podanom odvolaní.

Z uvedených dôvodov dovolací súd zistiac dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Podľa § 391 ods. 1 a ods. 2 Tr. por. orgán, ktorému bola vec prikázaná, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd, a je povinný vykonať úkony, ktorých vykonanie dovolací súd nariadil. Ak bolo napadnuté rozhodnutie zrušené len v dôsledku dovolania podaného v prospech obvineného, nemôže v novom konaní dôjsť ku zmene rozhodnutia v jeho neprospech.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.